

107e

T. o. 590.

Fortunante CHRISTO!

EXERCITATIONUM ETHICARUM

Ad Lib. IIX. & IX. Ethic.

Nicom. Arist.

DECI^{MA},

DE

AMICITIA,

quam

PRÆSIDE

FRIDERICO CAH-

LENO, M. & P.L.C. Gymnas. Hall,

Rectore fidelissimo, Præceptore suo

optimè merito,

pro virili defendet

A.D. XVI. Febr. A. O. R. cIa cIc LIX.

H. Lq; S.

JOHANNES CHILIANUS

STISSERUS,

Halâ Saxo.

IENÆ

Prælo SENGENWALDIANO.

V I R O

*Nobilissimo, Amplissimo atq; Consultissimo; ut
et Amplissimis, Rerumque politicarum usu
ac prudentia Spectatissimis
Viris,*

DN. FRIDERICO HONDORFIO,
U. J. L. Reverendisimi ac Illustrisimi
DN. ADMINISTRATORIS Archi-Episc.
Magdeburg. &c. Consiliario gravissimo,
Inspectori Aerarii Hallensis dignissimo.
*Patrono ac Promotori meo omni animi cul-
tu et atem devenerando,*

DN. MICHAELI RINCKHAMMERO,
Reverendis. & Serenis. DN. Administra-
tori ArchiEpiscopatus Magdeburgensis à
Secretis provincialibus dignissimo.

DN. CHRISTIANO VOCKELIO,
Eidem Reverend. DN. ADMINISTRATORI
à Quæstura Sangerhusanâ fidelissimo.

*Dnis. Affinibus ac Fautoribus suis per o-
mnem etatem colendis a-
mandis,*

*Has studiorum suorum primitias cum
confessoriam gratitudinis Tabulam,
et debite observantiae tesseram sa-
crare voluit, debuit*

JOHANN. CHILIAN. STISSERUS, H. S.
Respondens.

Θεῶ μεγάλοιο ἔκητι.

ΔΙΑΘΕΣΙΣ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ

LIBR. IIX. & IX.

Χροσιτα *hactenus*

Virtutis natura ἔσ̄ *spe-*
ciebus, Philosophus *per-*
git ad affectionis ejus-
dem considerationem, ni-
mirum *AMICITIÆ.*

pertractando hujus par-
tim *NATURAM, Lib.*

IIX. partim *AFFECTIONES Lib. IX.* *Illam*

quidem partim absolute, tum in abstracto, vel

quoad definitionem Cap. I. ἔ̄ *objectum ac*

modum Cap. 2. vel quoad divisionem, tum se-

cundum species Cap 3. tum secundum causas,

quæ sunt vel internæ, quoad materiam cap 4.

tum in concreto, de amicorum vel qualitate.

Cap. 5. vel quantitate, ac numero, Cap. 6. par-

tim respective, vel quoad formam, quod alia

in equalitate, alia in inequalitate consistat

cap 7. ἔ̄ *objectum, quinam possint esse amici*

Cap 8.

Cap. 8. Vel sunt causæ externæ, tum finis, vel
 quoad societates, Cap. 9. vel quoad rerum publ.
 formas, cap. 10. & jura ipsa amicitie, Cap. 11.
 tum causa efficiens, cap. 12. denique quoad
 contraria, querelas scil. & offensiones in ami-
 citiâ tum æquali Cap. 13. tum inæquali Cap. 14.
 De affectionibus amicitie agitur Lib. IX quar-
 rum alie referuntur ad ejusdem causas, alie ad
 effectus. Ad causas, partim ratione conser-
 vationis, vel respectu internarum, vel formæ,
 que est, tum in ἀντιφιλήσει, seu amore reci-
 proco, Cap. 1. tum in εὐχαριστίᾳ seu referenda
 gratia, cap. 2. partim ratione dissolutionis Cap. 3.
 vel materix, que consistit in φιλήσει, idque tum
 simpliciter & absolute, quoad affectiones vel
 essentielles, que sunt partim φιλαυτία, amor
 sui ipsius, Cap. 4. partim εὐνοία, benevolentia
 Cap. 5. vel accidentales, ut est ἀρμονία seu con-
 cordia Cap. 6. tum comparatè, vel erga alios,
 Cap. 7. vel erga seipsum, Cap. 8. vel respectu
 causarum externarum, tum efficientem, par-
 tim cui quis sit amicus, Cap. 9. partim qui & quot
 debeant esse amici, cap. 10. Affectio amicitie
 ad effectum relata est vite politicæ conserva-
 tio, Cap. 11.

LIB.

LIB. IIX. CAP. I.

THESIS I.

IN Ethicâ rectè agitur de Amicitia.

Expositio.

Ponit hanc theſin Philoſophus loco præfationis hoc libro, eamque aliquot rationibus ſtataminat. Quia 1. amicitia pertinet ad vitam practicam, ejuſque uſus occurrit in vita quotidiana. 2. quia virtuti eſt conjuncta, adeo ut à nonnullis olim virtutibus fuerit annumerata. 3. quia magna ejus utilitas eſt in rebus tum proſperis tum adverſis, 4. quia omni vitæ generi & ætati eſt neceſſaria, divitibus, ut cum aliis opes communicare, pauperibus, ut juvari, juvenibus, ut educari, ſenibus, ut ſublevari poſſint. 5. quia amicitia imago naturali- ter omnibus eſt inſita etiam brutis, imo & inſenſitivis. 6. quia civitates maximè conſervat, unde legiſlatores majorem habent rationem benevolentia, & amicitia, quàm juſticia. 7. quia eſt ex numero honeſtorum, tanquam res laudabilis & delectabilis.

CAP.

CAP. II.

THESIS II.

Amicitia est benevolentia mu-
tua, non latens, propter unum
aliquod eorum, quæ sunt amabilia.

Φιλία ἐστὶν εὐνοία ἐν ἀντιπεπονθόσιν μὴ λανθάνουσα.

Εκθεσις.

Non hic operose in Definiti, scil. amicitiæ ὀνοματολογίαν, inquiremus, ab aliis alias pertractatam: Vestigiis potius Aristotelis insistentes definitionem ipsam lustrabimus. Genus assignat ille εὐνοίαν seu benevolentiam, text. 7. 1 quia est illa latior. 2. ejus essentiam exprimit, nec tamen cū ea recipitur. 2. in benevolentia genericæ & confusæ amicitiæ constituitur, unde hæc benevolentia consuetudine confirmata in amicitiæ abire potest. Differentia petitur 1. a relatione amoris, quod sit *mutua* benevolentia: est enim in ea amor reciprocus, & ipsa amicitiæ in categoria relationis. Hac voce distinguitur 1. à sympathia, quæ etiam inter res inanimatas esse solet, 2. ab appetitu societatis & affectu brutorum, 3. à dilectione inter bruta & homines 4. à quocunq; hominū benevolentia, quæ nō est

est

est reciproca. (2) ab adjuncto quod sit benevolentia non latens, h. e. ne sit i. occulta. Nā mutua & tacita benevolentia esse potest etiam inter eos, qui se nunquam viderunt, & quorum alter alterum nescit 2. non hypocritica, juxta Machiavelli & quorundam perniciosam politicam, neque adulatoria, qualis est inter amicos temporarios. & collares (3.) ab objecto: propter unumquodque eorum, quae sunt amabilia: prout sequens Thesis explicabit.

CAP. III. & IV.

THES. III.

Objectum amicitiae in genere
est τὸ φιλητὸν, sive amabile.

Ἐκθεσις.

Quia 1. hoc ipsa vox arguit. 2. quia vir prudens & virtuosus benevolentiam suam non nisi ei, qui amore dignus est, exhibet. 3. quia amor est instrumentum vel medium amicitiae 4. quia amicitia gaudet morum similitudine, quae non potest esse sine re amabili 5. quia tota amicitia & omnes ejus species circa: τὰ φιλητά seu amabilia occupantur, uti, per inductionem probari potest facile.

THES.

UTi objectum hoc amabile triplex
est, honestum (αγαθόν,) scil. iucun-
dum, (πῆδύ) & utile, (χρησιμόν:) ita
tres etiam sunt amicitiae species,
videl. honesta, iucunda & utilis.

Εκ τούτων.

Sunt autem hae species analogicae amici-
tiae. Perfecta enim amicitia est honesta. im-
perfecta verò, iucunda & utilis. Quia 1. Illa est
stabilis, hae mutabiles. 2. Illius fundamentum
est virtus, harum verò tum affectus & volu-
ptas, quoad iucundam; tum fortuna & opes,
quoad utilem amicitiam. 3. Illius subiectum
sunt viri boni & virtute praediti, hujus vero,
voluptatis & lucri cupidi, imo etiam saepe
mali. 4. Illius objectum est honestum, hujus
verò iucundum & utile, quae mutabilia & in-
stabilia. 5. Illa non facile admittit injurias
aut calumnias, vel amico calumnianti cre-
dit, hae vero ad suspiciones & calumnias sunt
procliviores. Ea igitur perfecta est amicitia,
qua boni viri, pari virtute praediti, inter se con-
sociantur, dicente Casolib 8. spec. moral. c. 3. p.
509. Vid. Velsten. Exerc. Eth. d. 15. Magir. in
Ethic. & alii. Dicitur ergò perfecta, i. rati-

ratione subjecti, quia solum in viris perfectis & virtuosis reperitur. 2. Ratione principii, quia à solâ virtute proficiscitur. 3. ratione finis, quia in omnibus honestatem respicit. 4. ratione exercitii, quia singula providè examinando cavet, ne leges amicitiae violet.

THES. V.

Amicitia jucunda est, quâ propter voluptatem quidam inter se amore conjunguntur: Utilis est, quâ propter questum quidam inter se conjunguntur.

Εὐφροσύνη.

Sortiuntur appellationem ab objecto & fine, dum illa voluptatem, hæc utilitatem spectat. Harum natura ex thesi patere potest præcedente, ut & differentia cum perfecta amicitia. Hic annotandum venit, quomodo differant inter se. Utraque quidem inconstans est, quia amabile, sive sit jucundum, sive utile, facilè mutatur: nec facilè concurrunt in iisdem subjectis. In utili enim amicitia non facilè est jucunditas, vel in jucunda utilitas. Sic differunt ratione subjecti. Jucunda enim est inter juvenes, utilis

tilis vero inter senes, aut senili vitio sc. avaritia laborantes, licet secundariò juvenes etiam utilem colant. Porro *ratione adjuncti*. Jucunda est stabilior utili, propter conversationem jucundam, quam illa non habet, quippe omnia ex lucro metiens & peregrinos etiam recipiens. Utilis frequens hodiè, jucunda rarior; sed honesta rarissima, Teste Ovid. Lib. 3. de Ponto, Eleg. 3.

Cura quid expediat, prior est, quàm quid sit bonestum,

Et cum fortuna statq; caditq; fides.

Nec facile invenies multis de millibus unum,

Virtutem pretium qui putet esse sui, &c.

C. P. V.

THES. VI.

A Micitia alia est habitualis, alia actualis.

Ἐκθεσις.

Potest enim amicitia inter aliquos esse habitu tantum, uti in dormientibus, & absentibus. Sed tales amici magis benevoli sunt dicendi, quàm amici verè tales. Verum quidem esse deprehenditur, quod dici solet:

ἡ μὲν φίλια ἀποσχηρεία δέλυσε. i. e.
Multas amicitias dissolvit silentium. Firmas
 tam

tamen & fideles fuisse amicitias tales quæ
tam levi causa dirimuntur, merito dubita-
tur. Amicitia vero *habitu & actu simul* talis,
quam nec diuturna absentia obliterat, nec
corporis affectio, aut vis injuriæ impedit, ea
demum est optima. Ut ergo perfecta sit, *con-*
versatio requiritur, sive fiat ore tenus sive per
litteras, quæ sunt mutum quasi colloquium.
Potest igitur inter absentes quoque coli ami-
citia, sed magis habitu, quam actu, & non æ-
què bene, ac inter præsentibus, & coram con-
versantes.

THES. VII.

*Senes morosi, tristes ac severi non
sunt apti ad amicitias colendas.*

Εκ θεσις.

Benevolentia quidem inter senes &
austos esse potest, non autem amicitia.
Quia qui amici esse volunt, debent jucundè
inter se conversari: cum tristibus vero ne-
mo libenter conversatur, quoniam natura
humana jucunditatem affectat. Deinde a-
micitia requirit *ἀντιφίλησιν*, reciprocum a-
morem, qui in senibus & austeris plerum-
que desideratur. Sunt tamen & senes, quos
non natura, sed sapientia fecit, horum cani-
ties

ties uti veneranda, ita amicitia ambienda
est. *Cas. spec. mor. lib 8. c. 5. p. 514.*

CAP. VI.

THES. IIX.

Perfecta amicitia non est inter
plures : imperfecta esse potest
cum multis.

EX JES.

Quia 1. in vera amicitia requiritur sum-
mus amor, quo amicum non secus ac nos
ipsum amamus: talis verò amor non potest
simul esse inter plures. 2. quia amicus amico
rectè & perfectè debet placere, quod pro-
pter ingeniorum ac morum diversitatem in-
ter plures fieri non potest. 3. Quia per-
fecta amicitia tantum est inter bonos : hi
verò rari admodum, & vix, sunt totidem, quot
Thebarum porte, vel divitis ostia Nili. Juvenal.
4. quia requiritur per diuturnum tempus
diligens & accurata amici exploratio. Mul-
ti enim falsi modij, monente *Plutarcho*, sunt
absumendi cum eo, qui cum amicitiam
velis contrahere: Id quod itidem cum multis
factu est difficile. 5. Quia periculosum est mul-
tis consiliū communicare, uni vero fideli tantum,
& 6.

& 6. Relatio est inter amicum & amantē, qui tantum sunt duo. E. inter duos maximè est perfecta & stabilis amicitia. Amici vero in jucunda & utili amicitia plures esse possunt, quia multi simul jucundi & utiles esse eidem possunt.

CAP. VII.

THES. IX.

Amicitia vel est æqualis vel inequalis.

EXPOSITIO.

Illæ est, qua plures dignitate, moribus & ætate æquales, boni alicujus causa, se mutuo amore prosequuntur. De hujus variâ distinctione in Moralem & Legitimã, & huius in strictam & liberalem, alii tradunt Ethici ut *Velstenius in Exercit. Eth.* *Donaldson in Synops. Eth. l. 2. c. 8.* *Magirus in Eth.* & alii, qui videndi. Hæc est, qua plures bonis externis, dignitate, virtute aut ætate inter se differentes, amore conjunguntur. v. g. inter Patrem & filium, Dominum & servum, Principem & subditos. In his enim non est æqualis amicitia, propter diversam conditionem, officium, & causas amoris diversas. Ita tamen inæqualitas ad æqualitatem redigi, & inter inæquales etiam servari amicitia

tia

tia potest, servata proportione geometricâ seu analogia dignitatis, reverentiæ, officii & amoris debiti præstandi & ut dignior magis diligatur, quàm diligat. Neque enim est æqualitas in amicitia talis, qualis in justitia. In hac enim primo æstimatur dignitas secundum proportionem, deinde fit commutatio secundum æqualitatem: in amicitia vero primo spectatur æqualitas amantiû; postea utrique tribuitur, quod debetur secundum dignitatem. Unde æqualitas in justitia est ultimum, in amicitia vero primû. Imò quò arctiori necessitudinis ac societatis vinculo quidam sunt conjuncti, eo firmior horum debet esse amicitia, qualis est Conjugum, parentum, fratrum, cognatorum, &c. quæ tum naturalis, tum civilis amicitia dici solet, pro diversitate sc. societatum Politicarum. Unde etiam Aristoteli *Φιλία κατ' ὑπεροχήν*, amicitia secundum excellentiam, quia est inter impares, quorum alter alterum dignitate aut virtute vel alia re superat.

CAP. IIV.

T H E S X.

P*Restabilius est, magisque de naturâ amicitie, amare, quàm amari.*

Ex Jes.

Ex Jeros.

Sicut magis convenit amicitiae juxta Aristotelem *hoc cap* amari, quam honorari eò quod illud propter se, hoc propter aliud. scil. virtutis opinionem experatur, licet ambitiosi quidam malint amari, adeoque & honorari, quam amare: Ita praestat in amicitia amare, quam amari, quod probatur 1. *ab exemplo matrum*, quia magis delectantur in amore subolis activo, quam passivo, 2. *à proprio virtutis*, cujus excellentia major est in agendo, ut amare, quam patiando, ut amari. 3. *ab effectu*, plus laudis tribuitur iis, qui amant, quam qui amantur. 4. *à subjecto*, actus amandi competit dignioribus, ut parentibus, Patronis & benefactoribus; passio verò, sive *ad* amari, inferioribus & indignioribus.

CAP. IX.

THE S. XI.

Magna est affinitas amicitiae cum iustitia, & amicitia quoque est quaedam communio ac societas.

Ex Jero.

Quia 1. utraque est inter eos, qui aliqua societate inter se sunt conjuncti. 2. Utraque est

est ad alios, quos in societate aliqua con-
junctos; appellamus amicos. 3 quia ami-
corum omnia sunt communia, scil. honestè
communicabilia, quamvis communionēs
variæ sint, & aliis plura, aliis pauciora com-
municari soleant: sicut & justa non sunt o-
mnibus eadem. 4. quò major est amicitia,
eò major quoque est justitia. 5. Sicut omnes
societates, ita & ea, quæ est in amicitia, ad
politicam ultimo refertur, tanquam ad bo-
num universale. Quot ergò sunt societa-
tum vincula, tot etiam sunt amicitiarum ge-
nera, in quibus si jus violatur, gravior in-
juria infertur.

CAP. X.

THES. XII.

*Species amicitie inequalis ma-
gnam habent convenientiam cū
formis rerum publicarum.*

EX JEONIS.

A Comparatione amicitie cum justitia
digreditur Philosophus. cap. 10. ad *Speci-
es Reipubl.* cum non solum ipsa amicitia sit
societas, sed nec ulla in civitate Societas,
quæ non quodammodo amicitia dici possit.
Distinguit autem prius amicitiam in Quædam
leu

seu naturalem & πολιτικὴν seu civilem. Illa est, quam ipsa naturalis inclinatio hominibus conciliat. Estque tum inter cognatos, tum inter Coniuges. Cognata, Aristot. συγγενική est, quæ ex sanguinis cognatione oritur, qualis est, paterna, fraterna, & cognata specialiter dicta 1. Paterna, quæ inter parentes & liberos ex συγγῆ seu amore naturali intercedit: 2. Fraterna, quæ inter fratres aut sorores propter communem originem & educationem colitur. 3. Cognata specialiter dicta est, quam cognati & agnati propter sanguinis cognationem colunt. Coniugalis, Aristot. γαμική, est, quam natura per matrimonium inter marem & foeminam conciliat, ob sobolis procreationem & mutui auxilii prestationem. Quo refertur & affinium amicitia, ex matrimoniis orta, quæ propter dotem, prerogativas, ac amulationes plerumq; est lubrica & contentiosa, ut locū fecerit dictorio: So viel Schwäger / so viel Knebelspiesse. Politica amicitia est, quæ ex societate orta propter civilem rerum communionem inter magistratum & subditos, dominum & servum aut similes colitur Vid. Donaldson. Synops. Eth. 1.2.c.8.

CAP. XI. & XII.

THES. XIII,

A Micitia paterna est regia, Con-

B

juga-

*jugalis aristocratica, Fraternali-
mocratica, Herilis tyrannica &c.*

EX JEŒIS.

Applicat hoc cap. Arist. Species Rerump.
ad species amicitie, dicitq; cū tres sint formæ
bonæ reip. nim. *Monarchia, Aristocratiæ & Ti-
mocratiæ* seu politia; totidēque oppositæ ipsis
παραβάσεις, sive labes, nim. *Tyrannis, Oligar-
chia & Democratiæ*, quo pl^o justitiæ & fidei re-
periatur in amicitia, eò propi^o etiam ad bo-
nas formas illam accedere. *Patris* autem ad
liberos amicitiam regno seu *monarchiæ simi-
lem* esse docet, quia pater est rex quidam do-
mesticus, & liberorum suorum, sicut rex sub-
ditorum, comōdis unicè studet. Hinc & Ho-
merus Jovem vocat Patrem *Ζυγτῶν τε Γεῶν τε*
Conjugum porrò amicitia & societas *aristo-
cratiæ formam* præ se fert, quia ut virtute præ-
stantes imperant domui, & maritus, ut di-
gnitate præstantior, modestè imperat uxori,
ad comūne bonum familiæ. Et hæ sunt ami-
citia *ἐν ὕπεροχῇ*, seu inæquales. *Fraternali* so-
cietas naturam habet *Timocratiæ*, utpote in-
ter quos est æqualitas, excepta ætate. *Domini*
cū servo vera amicitia nulla est, (sicut in nullis
malis in societatibus, quæ uti juris, ita amici-
tiæ parum habent:) licet sit quædā societas
ad *tyrannidem* accedens, quia servus nihil si-
bi, sed omnia hero lucratur suo. Inter *Domest-*
sticus

sticos, hero destitutos, societas est *Democratice* similis; illi enim omnes sunt æquales potestate, & utilitate sibi quisque maximè prospicit, quæ est amicitia *ἐπιόουνη*, seu æqualis.

CAP. XIII.

THES. XIV.

C*ontraria amicitie sunt rixæ, contentiones, ingratitude, & hinc orta querelæ, quibus ipsa sæpius dissolvitur.*

EX JEOTIS.

Postquam comparatè de speciebus amicitie egit Aristoteles, hoc cap. 13. pergit docendo, tum quibus causis conservari possit amicitia æqualis, & querelæ ac offensiones amicorum evitari, si nimirum *æquales æqualibus officiis* & pari benevolentia ac fide colantur, secundum *proportionem Arithmeticam*, sive sit honesta, sive jucunda, sive utilis amicitia inter pares. Inter impares verò, si quò quisque majora beneficia in alium contulerit, tanto majori honore ab illo vicissim afficiatur, secundum *proportionem Geometricam*. Tum quibus de causis dissolvatur amicitia: *Honestæ quidem amicitia* difficilimè solvitur, quia amici honesti se mutuò diligunt propter virtutem, quæ causa stabilis amandi, unde & rarius inter ipsos oriuntur rixæ & contentio-

Ti-
mp.
mæ
Ti-
phis
ar-
re-
bo-
ad
mi-
do-
ub-
ho-
pi-
sto-
ra-
di-
ori,
mi-
so-
in-
ini
llis
ici-
tas
lfi-
me-
cus

nes. Est enim ut ille ait, *μία ψυχὴ ἐν δυοῖσιν ὀμασιν ἐνοικῆσαι*, una anima in duobus corporibus, ubi grata est harmonia morum ac animorum. Unde nec querelæ inter perfectos amicos audiuntur, idque ob morum similitudinem, virtutis consensum, & amoris æqualem constantiam. *In utili vero & jucunda amicitia*, quia sæpius æqualitas debita violatur, nec similitudo morum sine tædio servatur, nec est consensio virtutis sine vitio, nec est constantia amoris sine levitate, fit ut sæpissimè contentiones & dissolutiones oriantur.

CAP. XIV.

THES. XV,

I*N amicitia utili, ut & inæquali præcipue rixarum cause sunt πλεονεξία, καὶ φιλοψυχία, avaritia & ambitio, quibus tempestivè occurrendum.*

Ἐκθεσις.

Uti nihil tam germanum ac proprium est amicitia ac æqualitas & proportio: ita nihil è contra tam est ipsi inimicum, quàm *nimum & parum*, violataque æquitas ac proportio. Hinc oriuntur litigia, & rixæ, quando uterque amicorum sibi plus deberi putat, ac plus tribui postulat ab amico, quàm tribuitur. Nam superiores virtute opinantur, sibi debe-

deberi ut præstantioribus, majorē cultū: & amici beneficientes aliis existimant, sibi ob gratitudinē plura ab amico oportere tribui: quemadmodū in societate, qui plura attulerunt, plura auferūt. Occurri autē his poterit, si quo excellentior & præstantior est superior, eò plus honoris, observantiæ & obsequii ipsi tribuatur: & quo indigentior inferior, & inferior, eo plus auxilii, beneficii ac comodi exhibeatur: itemque *benè meritis de Republ. non opprobrium, sed honor & præmia debita reddantur.* Nam servari æqualitatem in retributione beneficiorum & officiorum est fundamentum omnis amicitia & societatis civilis; Et si nō omnia beneficia reapse compensari ab inferiori possunt, reddatur tamen amor, honor, obsequium & gratus animus. Sicut liberi parentibus, discipuli præceptoribus nunquam possunt æquivalens reddere.

LIBRI IX. CAP. I.

THES. XVI.

I*N amicitia, quantum fieri potest, adhibenda est iusta beneficiorum compensatio.*

Ex his.

Pertractata libro præcedente IIX. *Amicitia natura & variis speciebus*, Aristoteles hoc libro IX. ejus aliquot *affectiones* seu proprie-

B 3]

t res

rates & adjuncta considerat. Ubi primum ad conservandam amicitiam asserit requiri debitam beneficiorum compensationem; præmittit autem duas hypotheses, primò in omni amicitia equalitatem esse servandam, ut patet inductione omnium artificum, inter quos non servatur amicitia, nisi per æqualitatē. Secundo: In amicitia dissimili, (in quâ non propter eundem finem amat uterque amicorum, sed unus propter utilitatem, alter propter voluptatem) proportionalitas & rationis similitudo conservat amicitiam, dissimilitudo verò dissolvit. Maximè igitur beneficiorum ab amico sive ultro sive precario præstitorum servari debet compensatio, non solum eadē mensura, sed & si possis, largiore. Sive hîc intercesserit stipulatio, ubi fides accipientis eo magis obstringitur: Unde qui accipiunt beneficia & non stant promissis, magis sunt detestandi, quales sunt quidam Sophistæ & Methodistæ, qui promittunt ea, quæ præstare nequeunt, pollicentes omnium rerum facilinā cognitionem, & ut in promittendo sunt temerarii, ita in præstando perfidi, attestante hic Philosopho: sive nulla intervenerit stipulatio, tùm simpliciter amico benefaciendum, quia dignus est beneficio propter virtutem & fidē.

THES. XVII, CAP. II.

Diversis non sunt eadem tribuenda,

da, nec omnibus omnia, nec omnia uni, sed diversis diversa, & que propriè unicuique conveniunt, prestanda.

EX JEJIS.

Differit Aristoteles hoc cap. 2. de Amicitia comparatè, cui nam maximè gratia sic referenda, & an omnibus eadem debeamus reddere officia. Consideranda igitur personarum, ac rerum conditiones & circumstantie. Sic major habenda ratio patris, quàm benefactoris: & diu in publicum benè meriti magis, quàm vel non diu, vel planè non meriti. Attendenda hïc lex nature, honestatis & necessitatis. Ut si Vir bonus in magnâ sit constitutus necessitate, ille vero, à quo beneficium acceperis, non item, honestius fuerit, & magis necessarium viro bono succurrere, quàm amico aut benefactori, quia non ita eget. Sic Parentibus in omni re pia, honesta & legitima est obsequendum, nisi scil. Deo, nature & patriæ eorundem postulata repugnent. Sic regibus debetur subjectio & vectigal doctoribus, debetur pietas, & gratitudo, senioribus honor & reverentia sociis & fratribus consiliorum & rerum in vitâ quotidianâ cõunitas, ceteris studia & humanitas, id quod egregiè inter alios docuit Cicero lib. 3. Offic. de gradibus offic. ita tamen, ut rationem conjunctionis, virtutis, necessitatis & equitatis semper respiciamus.

THES.

A Micitia semel suscepta repente
non est dissolvenda.

Εκθεσις.

Agitur hoc cap. de dissolutione amicitia. Et distinguitur inter *amicitiã imperfectã*, cui aperte renunciari posse dicitur, jucundæ scil. & utili, si amicus in utilitate & jucunditate non respondeat: 1. quia sublatâ causâ tollitur effectus, 2. quia amicus simulando amorem dolose egisse videtur, lucrum & iustum captans suum. *Amicitia* verò *perfecta* nō facile aut temere dissolvenda, etiamsi 1. *amicus aliquo vitio fuerit occupatus*, propter spem emendationis: quæ si decollet, penitus deserendus est amicus, quia vir bonus non debet videri similis viro malo 2. etiamsi *alter amicorum virtute & dignitate excellentior ac præstantior evaserit*, quia licet non eadem probent, licet etiã differant gradu & perfectio, conveniunt tamē 1. *Objecto*, sc. amabili honesto, 2. *medio*, scil. de ætabili consortio, & 3. *fine*, sc. fideli vitæ officio, ac virtutis studio. 3. quia periculum, quod amicorum permutationem sequi solet, metuendum.

THES. XIX.

CAP. IV.

Officia amicitie oriuntur ex Φιλαντία,
sive amore sui.

Εκθε-

Quia 1. *amicus est quasi* Επρος' εγω, i. e. alter ego, qui alterum non minus ac seipsum diligit, juxta tritum illud:

Alter ego nisi sis, nec eris mihi verus Amicus;

Ni mihi sis ut Ego, non eris alter-ego.

2. quia vir bonus, quæ sibi vult fieri, ea & amico præstat. 3. quia illa amicitia dicitur arctissima, ubi una mens, & unus animus, quod vel maxime verum in homine erga seipsum. Notes verò, hic intelligi Φιλαυτίαν, quam Arist. 2. Magn. Moral. c. 14. Φιλαλαγίαν vocat, & in justo ac moderato sui ipsius æstimo confisit, quæ bona, honesta & laudabilis censenda. Non ea, quæ quis Narcissi more sibi ipsi nimium placens, sua tantum admiratur, se solum sapere credit, & se solum curat ac æstimat, reliquis spreis & neglectis, quæ noxia & damnabilis. Oritur igitur vera amicitia à seipsa, i. propter occultam nature vim, quæ sui conservationem primùm docuit omnia animalia, maximè vero hominem. 2. ob legem recte rationis, quæ amorem sui cuique inculcat. 3. ob unionem animicū corpore, quæ perfectæ amicitie ideam vel imaginem habet. 4. ob vere amicitie proprietates, quæ hominem maximè in seipsum flectunt, uti ex seqq. patebit. Vid. Cas. lib. 9. spec. mor. c. 4.

THES. XX. CAP. V.

A *Djuncta amicitie sunt 1. bene-*

B 5

volen-

volentia. 2. Concordia. Et 3. benefici-
centia. Gr. εὐνοία 2. ὁμόνοια Et 3. εὐεργεσία
Ἐκθεσις.

Ad amicitiam licet requiratur *Benevolentia*,
 siquidem est ἀρχὴ τῆς Φιλίας, juxta Aristot. h. l.
 & per illam, tanquam per Genus supra cap. 2.
 fuit definita; nō tamen est unū idēque cum a-
 micitia, i. quia benevolentia est sæpè inter i-
 gnotos, amicitia verò semper inter notos. 2.
 illa est repētina, hæc nō leviter suscepta: 3. Il-
 la est inter multos, hæc inter paucos. Omnis
 quidē amicitia est benevolentia, sed nō con-
 tra: quia hæc ad illam se habet, ut genus ad
 speciem. Neque benevolentia idem est cum
 amore. Hic enim est affectus, illa verò est qui-
 dam habitus. Quod verò benevolentia sit
 requisitum vel adjunctum amicitiae inde pa-
 tet, quia nemo potest esse alteri amicus, nisi
 eidem benè cupiat. Unde diuturna & perfe-
 cta benevolentia, si consuetudo nimirum ac-
 cesserit, tandem evadit amicitia. Est igitur
Benevolentia habitus quidam occultus, flectens
seu inclinans hominē ad benè volendum alteri,
præcipuè propter virtutem.

THES. XXI.

CAP. VI.

Concordia est quoque adjunctum
 necessarium amicitiae.

Ἐκθεσις.

Ex Hiero.

Inter amicos enim debet esse idem velle,
 & idem nolle juxta Terent. Et amici sunt quasi
 una anima in duobus corporibus. Arist. ap. Diog.
 lib. 5. Concordiæ nomine h. l. non intelligitur
 generaliter quivis consensus opinionum sive *opinio-*
doxiæ, quæ etiam inter ignotos, imò & inimi-
 cos esse potest, præsertim in rebus speculabi-
 libus; talis enim consensus parum aut nihil
 facit ad amicitiam: sed specialiter congruentia
 voluntatum in actionibus. Illi enim dicuntur
 concordēs, qui conjunctis animis & voluntatibus
 id agunt, & exsequuntur, de quo in consultatione
 consenserunt, utilitatis publicæ gratia. Non er-
 gò mireris, raram hodiè reperiri amicitiam
 veram, in tantâ concordie raritate, dum
 plerique suis tantum consulentes fortunis,
 quid de salute fiat aliorum parum æstimant:
 Est autem vera concordia tantum inter bonos &
 virtutis amantes, 1. Quia hi secum ipsis rectè
 consentiunt, unde & cum aliis facillè ipsis con-
 venit. Nam juxta Catonem,

Conveniet nulli, qui secum dissidet ipse.

2. quia horum firma & stabilis est voluntas:
 contra in improbis animus est fluctuans &
 mutabilis voluntas. 3. quia non solum expe-
 runt privata commoda, sed etiam, quæ aliis
 sunt utilia. 4. quia sunt sua sorte cõtenti, nec
 insidiantur aliorum fortunis, quod faciunt improbi

¶

331

Et pessimi homines. 5. in rebus honestis & lege descriptis obsequium, præsertim superiori ac peritiori, præstant. Improbi verò in omnibus repugnant, nulli præ fastu animi cedentes, quibus cum propterea impossibile est, alere concordiam.

THES. XXII.

CAP. VII.

T*ertium amicitie adjunctum vel officium est beneficentia, εὐεργεσία.*

EX THEOIS.

Non satis est, ut animo tantum benè velimus amico, aut ore benè precemur, sed oportet etiam intercedere mutua beneficia, quibus prona illa voluntas declaretur. Nam *Comes amicitie est beneficentia*, qua voluntatem nostram & *προθυμίαν* amico reapse & factis declaramus. Hoc verò mirum videri poterat, quod Aristoteles hoc cap. 7. affirmat, *benefactorem magis amare beneficiarium, quàm hunc illum.* 1. quia omnis artifex magis amat opus suum, quàm opus esset amaturum artificem, si posset. 2. quia benè mereri est honestum, beneficium verò accipere est tantum utile & jucundum. 3. quia amor benefactoris est melior, quàm accipientis redamatio, quia ex virtute fluit; est longior, quia in mente viri boni sedet, est denique constantior, quia adversæ fortunæ ictu non cadit. 4. quia est

est præstabilius agere, quàm pati, & beneficium dare, quàm accipere. s. quia operosius & difficilius, adeoque pulchrius. Ideò mirum non est, si beneficus ardentius amet beneficiarium, quàm ab eo redametur. *Quod ingratiſſimo hoc seculo vel maximè verum esse deprehenditur, ubi rara beneficii accepti memoria & retributio rarissima.*

THES. XXIII. CAP. IIX.

A Mor sui (φιλαυλία) in viro bono non est omninò improbandus.

Εκθεσις.

Cùm amicus sit alteri amicus, quærit Philosophus *cap. 8.* an etiam vir bonus possit sibi ipsi esse amicus, & in utramque partem ventilata quæstione, distinguit inter *φιλαυλίαν* bonam seu honestam, & malam seu inhonestam. Turpis *φιλαυλία* est, quâ quis in omnibus appetitui & imaginationibus suis obtemperat, omnia ad vitã, honores, opes & voluptates suas refert, alios præ se contemnit, & multis propterea flagitiis sese obstringit, ut magna pars hominũ, etiam qui se sapere multũ suis persuasionibus credũt, hodiè ferè assolet. Talis *φιλαυλία* est sumè detestabilis & seminariũ omnium dissensionũ ac vitiorũ. Illa verò est, quâ sui amator in omnibus rectæ rationi obtemperat, omnia ad honestatem & utilitatẽ publicã referens, cũ ju-

sto

sto sui ipsius æstimio. Et hæc *Φιλανθία* est utilis, laudabilis ac boni viri propria, 1. Quia studet sibi acquirere optima & præstantissima. 2. quia colit præstantissimam sui partem scil. mentem, eamque omnibus bonis exornare, ac inde communi hominum societati multum prodesse cupit. 3. quia ad verum decus ac laudem per actiones honestas anhelat. *Vrd. supr. thes. 19.*

THES. XXIV.

CAP. IX.

Affectiones amicitie sunt 1. necessitas. 2. paucitas. 3. fidelitas. & 4. convictus.

Ex his.

Necessitas inde elucescit, quia *beatus* licet sit *αὐτάρκης*, i.e. sibi sufficiens & omnibus necessariis instructus, licet ipsi etiam juxta *Euripidem* Deus omnia largiatur, tamen *opus* etiam *habet amicis, tum in prosperis, tum in adversis rebus* 1. quia *beatus* omnibus bonis abundat, at inter bona etiam sunt amici. Ergò. 2. quia debet habere, de quibus bene mereatur. 3. quia non potest exercere virtutes suas sine amicis. 4. quia aliàs aut solitariè aut cum alienis vivere cogeretur, cum sit *ζῶον πῶ- λικόν* sive sociabile animal naturâ. Licet igitur non op9 habeat quoad amicitiam utilem

α

& jucundam: habet tamen opus, quoad honestam, propter operationem virtutis; quam in seipso beatus exercere non potest.

THES. XXV.

CAP. X.

Pauci, iidemque boni & candidi eligendi sunt amici.

EX JURE.

Neque in amicitia imperfecta, v. g. utili, multi sunt amici constituendi, quia pluribus amicis elargiri damnosum, & pluribus invivire laboriosum est. Neque in jucunda, quia jucundis amicis paucis & raro, non secus ac condimentis in epulis, uti oportet. Multi enim amici potius tedium afferunt, quam voluptatem. Neque in perfecta seu honesta amicitia multi parandi amici, 1. quia summus amor, qualis in vera esse amicitia debet, inter plures esse nequit. 2. quia difficile est, se multis dedere & impertiri, cum his latari, cum illis dolere. 3. quia uti sodalitates, sic & amicitia inter paucos optimè instituitur. Unde, teste Cicerone, ex omnibus seculis vix tria aut quatuor paria verorum amicorum sunt reperta: v. g. Patroclus & Achilles; Theseus & Pirithous, Damon & Pythias, Pylades & Orestes, quibus addit Cicero Lelium & Scipionem

nem, Virgilius *Aeneam* & *Achatem*, Scriptura
sacr. *Davidem* & *Jonathanem* &c.

THES. XXVI.

CAP. XI.

Maximè propria est amicitiae fide-
litas. *Ex Grecis.*

Opus quidem est amicis in utraque for-
tuna, in adversa quidem honestis & utilibus,
in prospera verò jucundis: Sed nisi fideles
sint & stabiles in utraque sorte, nomen ami-
corum non merentur. Horum verò quia in-
gens hoc ad simulandum ac dissimulandum
facto seculo est penuria, cautè ac prudenter
in amicis eligendis versandum, nullique te-
merè fidendum, nisi cum quo ex Veterum
monito, *salis modium absumseris*. Sunt enim
multi recessus, multaeque latebra animi humani,
juxta *Ciceronem in Offic.*

THES. XXVII.

CAP. XII.

Convictus seu conversatio in ami-
citiâ quoque requiritur.

Ex Grecis.

Quia 1. ex consuetudine vitae amicus
maxime cognoscitur. 2. quia omnis societas
postulat aliquam conversationem. 3. ex con-
versatione amici salus & incolumitas cogno-
scitur, quod amico gratissimum. 4. quia in
con-

conversazione possunt exercere studia jucunda & honesta, quibus delectantur. Inrelligitur v. conversatio cum bonis. Nam malorum vitanda est maximopere cōversatio, quippe quæ corrumpit bonos mores, & est omnibus, maximè verò juventuti, pestilentissima, & summè exitiosa, juxta illud Theognidis.

Ἐδλῶν μὲν γὰρ ἀπ' ἐδλῶν μαθήσεαι, ἣν δὲ κακοῖσι
συμιχθῆς, ἀπολείς καὶ τὸν ἔοντα νόον.

CONSECTARIA AXIOMATA.

I. Amicitia ad Respublicas constituendas & conservandas opus est.

Siquidem Legumlatores majorem amicitiae & concordiae inter cives curam habuisse videntur, quàm justitiae. Inter amicos enim uti nulla sunt injuria, ita nec justitia opis est.

II. Amicitia præferenda est affinitati.

Ex hac enim, teste Cicerone in Lælio, benevolentia tolli potest, prout quotidiana loquitur experientia, ex illâ verò non. Alii tamen hic rectius distinguunt inter amicitiam in se & absolute, & eandem comparatè consideratam. Hoc posteriori modo, quatenus nim. cum sanguinis propinquitate conjuncta est, non est præferenda,

C quia

quia affinitas tunc cum amicitia est, & sic bonum bono additum facit illud prestantius.

III. Vera & perfecta amicitia hodiè est rarissima.

Quia à viris bonis colitur propter virtutem. Exiguum verò horum esse numerum jam olim Virgilius questus est:

Vir bonus & sapiens, qualem vix repperit unum

Millibus ex multis hominum consultus Apollo,

Pleriq; cum vulgo amicitias utilitate probant, juxta Ovid. lib. 2. Eleg. 3. de Ponto: Turpe quidem dictu; &c. Deinde quia longo opus est tempore, ut amici fides exploretur. Hinc Cicero in Læl. multos, inquit, salis modios simul edendos esse, ut amici munus expletum sit. Ergò in parandis novis amicis prudenter, in servandis pristinis constanter agendū. Plutarch in Lucull. & Apophtheg. Manil. l. 8. I. B. Schuppius. Tract. Germ.

IV. Amicitia cum absentibus quoque coli potest.

Potest, sed non equè commodè, ac cum presentibus: facilius quoque dissolvitur per ἀπείθειαν καὶ ἀπρόσφορον γοργίαν. Adest igitur habitus amicitiae inter absentes, sed non actus, quem superaddit conversatio.

V. A. Ma-

V. A Magnatibus colitur imperfecta
amicitia.

*Quia eorum amici vel sunt faceti & moriones
vel sunt industrii & utiles, cū neutris principes
verā colūt amicitia. Hinc imperiis ac potestatibꝫ
florentes Lucanus l. i. negat veros habere amicos.*

Nulla fides regni sociis, omnisque po-
testas

Impatiens consortis erit.

VI. Amicorum dissensiones sunt o-
mnium gravissimæ.

*Piccolomineus grad. 7. c. 21. hanc allegat
rationem, quia à quibus juvari se beneficio oportere existimant, quosque judicant teneri id prestare, ab eis tum ledi, tum beneficio privari egerime ferunt, summoperè indignantes, in amore mutuo sibi non responderi. Scalig, Exerc. 3. sect. 2. ita causatur: Quia amicus ab amico essentia sua habet complementum, quo is, qui ab amicitia desilit, eundem defraudat. Jure igitur tali magis succenset, quàm peregrino vel extraneo alicui, a quo isto complemento non fuit defraudatus.*

VII. Inter inæquales difficile est coli
veram amicitiam,

Nisi inferior dignitate, potentia, & auctoritate superiorem eò majore amore, honore, obser-
van-

vantia, cœterisq; officiis prosequatur. Nunquã
 verò amicitia firma iniri inter equales potest si
 inferior superiori per omnia esse equalis, iisdemq;
 juribus, autoritate, commodis etc. frui affectat.
 Nihil autem magis dissolvit amicitiam, quàm
 ambitio & lucri cupiditas, ut & contentio de
 prestantia & dignitate. Arist. lib. 8 cap. 14.
 Eth. Nic. E contra stabilis est amicitia: quando
 amici se mutuò amant κατ' ἀξίαν, i. e. pro cu-
 jusque merito & dignitate.

IIX. Verus amicus in adversis maxime
 exploratur.

Scilicet ut fulvum spectatur in ignibus au-
 rum,

Tempore sic duro est conspicienda fi-
 des.

Donec eris felix, multos numerabis ami-
 cos,

Tempora si fuerint nubila, solus eris.

Verè olim Sulmonensis cecinit Vates. Hinc
 Germani nostri:

Gute Freunde in der Noth!

Gehen XXIV. auff ein Loth!

Sols denn ein harter Stand seyn.

Gehen L. auff ein Quintlein.

IX. Amicitia inter pocula contracta raro
est vera & firma.

*Quia 1. oritur ex voluptate & animi im-
potentia, ob abundantiam Bacchi & Cereris. 2.
inter non satis notos & spectatos. 3. Vitrea cum sit,
facile frangitur, & brevi in inimicitiam con-
vertitur.*

X. Inter diversæ religionis homines raro
vera est amicitia.

*Quia 1. amoris sinceri fundamento, fide ac
religione discrepant. 2. paucissima talium since-
rè amicorum exempla prostant. 3. autoritate
D. Hieronymi, in cap. 10. Matth. Nullus, di-
centis, fidus eorum affectus est, quorum di-
versa est fides. Licet politicam ad tempus ser-
vare possint cōversationē candidā, quod cuiusvis
boni viri est officiū. Vid. Meisa. Phil. sobr part. 1.*

XI. Ante amicitiam judicandum, post eam
credendum est.

*Quia oportet diu multumque explorasse
viri mores, qui cum inire amicitiam velis: Arist.
lib. 8. Eth. c. 3 & Cicero in Lelio. Hinc Veteres:
Neminem Tibi amicum junxeris, nisi prius
falis modium cum ipso absumeris. Ergo vide,
cui fidas! Ubi verò contraxisti amicitiam, since-
rè serva & fidem habe amico, ita tamen ut mo-
reas decenter monendum.*

XII. Amici veri non sunt fures temporis.

Quia cum talibus, quippe virtutis studiosis conversantes, semper meliores & doctiores discimus, à quibus jactura illa temporis exigua largiore fœnore compensatur. Aliter res habet cum ollaribus istis & culinariis amicis, qui cupedias & quadras tantum captantes, bonas horas charis, fritillo, vel alea aut compotatiunculis malè collocando, tempus furantur amicis. A quorum nimia familiaritate propterea est abstinendum.

Excitatisimi & ad quævis prompti ingenii
RESPONDENTI, ad Majorum suorum
gloriam anhelanti,
prosperos successus!

Illud amicitie quondam venerabile nomen
Prostat, & in pretio pro meretrice sedet.
Diligitur nemo, nisi cui fortuna secunda est,
Et cum fortuna statque caditque fides,
Cū fors cœca viros, ac invida fata laceffunt,
Nullus ad amissas tendit amicus opes.
Truditur ille foras, qui non conducit, amicus,
Quilibet & mores utilitate probat.
Pamphilus obsequio multos sibi jungit amicos,
Veriloqui sed non sunt in amore Viri.
Heu! quàm rara fides nostro reperitur in ævo,
Quàm raro Pylade fidus Orestes adest.

Trudi-

*Truditur ille foras, qui candid^o omnia prestat,
Huic sed habetur honor, qui simulare po-
test.*

*Hi seculi mores mori, quos improbat usque
Magnus Aristoteles, ceu meletema docet.
Candorem STISSERE adama, lectare fidemq³,
Sic & Majorum perge referre decus.
Utere quin animi donis fortisque decenter,
Sic Charisi ac Themidi dulcis amicus eris.*

*discipulo suo charissimo πικρομαδὸν
voveb.*

PRÆSES.

*Sen. Ep. 36. Turpis & ridicularis est ele-
mentarius senex. Juveni parandum,
seni utendum.*

*Προσφώνησις votiva ad eximium Dn. R E-
S P O N D E N T E M.*

Artibus his pulchris, quarum tibi maxima
cura est,

Pectora mollescunt, asperitasque fugit.

Nam qui mente pia cupidè complectitur illas,

Fit probus, & ruditas hinc procul omnis abit.

Hic simul & veros facile dignoscit amicos,

Si pergit doctos evoluisse libros,

Sic porrò passiva decent activaque vitam,

Mi STISSERE, tuam, quam prius usq³ colis:

Ut

Ut facias facienda, pati patiendaque discas
Et noscas, verè quis sit amicus amans.

AΥΤΟΧΕΘ.

JOHANN. HALTMEIERUS.

Fortiter ille facit, fortis qui trudit acerba
Scommata, queis poscit fidi amicus agi:
Quique similitatem depectore fortiter arcer,
Damonis ingenui nomen & omen habens.
Hoc STISSERE doces: Serves, sis fidi amicus,
Candidus & constans: alter Qrestes eris,

f

ANDREAS WILHELM Dsan.

Sen. Subsilire in coelum ex angulo licet.

Quorū animos ornat nivei cādoris imago,
Quique bona vita, moribus atque pares:
Hos nunquam regio, locus hos non dividit ullus;
Sed fidi absentes pectoris unit amor.
Sed quos utilitas junxit, brevis atq; voluptas,
Hos sors equa fugat, dissociatq; simul.
Hasce duas spectes semper postpone priori,
Que sola est dulcis, cum sit honesta simul.
Sic Tna processus habeant conamina faustos,
Incidat & vite nulla querela Tne.

amica manu

f.

FRIDERICUS GUILIEMUS CRUL-
LIUS Parthenopolitanus Saxo.

65604

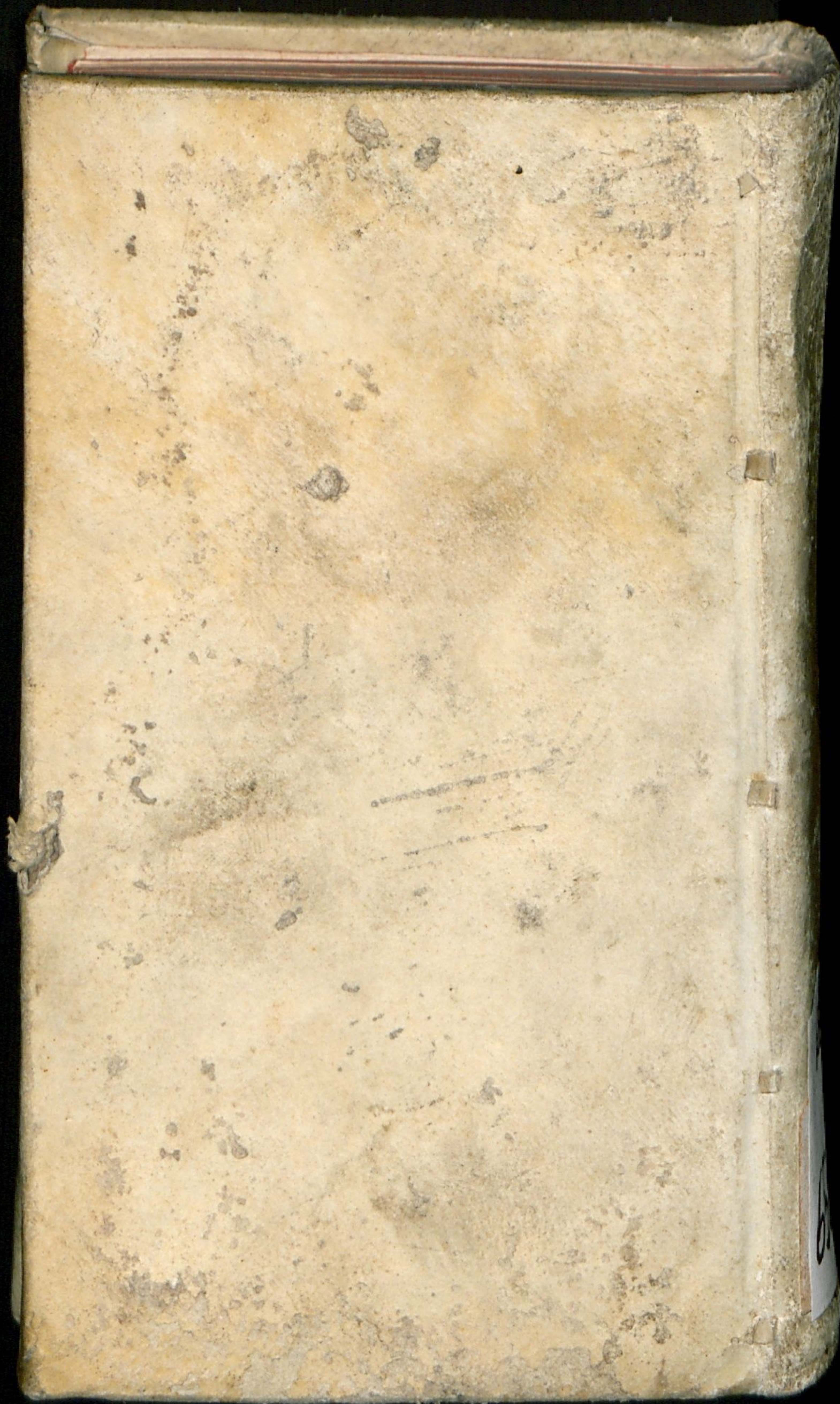
Handwritten text, possibly a title or description, partially obscured by the label.

ULB Halle
007 397 542

3

VD 17

Farbkarte #13

B.I.G.

Fortunante CHRISTO!
CITATIONUM ETHICARUM
Ad Lib. IIX. & IX. Ethic.
Nicom. Arist.

DECI MA,
DE
MICITIA,

quam
PRÆSIDE
FREDERICO CAH-
NO, M. & P.L.C. Gymnaf. Hall,
Rectorẽ fideliffimo, Præceptore fuo
optimè merito,
pro virili defendet

D. XVI. Febr. A. O. R. cIa cIc LIX.
H. Lq; S.

HANNES CHILIANUS
STISSERUS,
Halâ Saxo.

IE N Æ
Prælo SENGENWALDIANO.